

Előzetes felmérés az eurázsiai hód (*Castor fiber*) táplálkozási szokásaival kapcsolatban a 2017/18-as őszi félévben

A pályázó neve: Juhász Erika Mária

Képzés: ELTE Biológia Doktori Iskola,
Ökológia, konzervációbiológia és szisztematika program

Neptun-kód: F78957

A felmérés helye és ideje: Körös-vidék, Közép-Duna, Alsó-Tisza (Szarvas, Békés, Gyomaendrőd, Mártély környéke, Göd, Vác, Leányfalu és további helyszínek), 2017. november 6-január 31.

„Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) ökológiai hatásainak és táplálékpreferenciájának vizsgálata” című doktori témámmal összefüggésben előzetes terepi ismereteket szereztem, helyi szakértőkkel konzultáltam. A pályázat keretei között végzett munka Körös menti hódmonitoring tevékenységemhez és interjúzáson alapuló vizsgálataimhoz nem kapcsolódott, célja kifejezetten a hódok táplálkozási szokásainak megismerése volt.

Szarvas térségében egy korábbi felmérési területemet jártam be újra, hogy megfigyeljem milyen hatást gyakorolt a hódágás a fásszárú növényzetre. (Kevés hazai információ létezik azzal kapcsolatban, hogy a hódágást követően jól sarjadnak-e, versenyképesek-e a kirágott őshonos fafajok.) A megbízható következtetés levonásához a későbbi években is érdemes lesz visszatérnem a területre. Megállapítottam, hogy a hódok ezen a helyszínen a preferált tápláléktípus kínálatának kimerítése helyett néhány száz méterrel távolabb, egy másik szakaszon kezdtek táplálkozni. Egy szomszédos territóriumot is megtekintettem, ahol arra jutottam, hogy a rágások alacsony száma miatt valószínűleg nem érdemes komplex felmérést végezni. Ugyanakkor több friss aktivitást is észleltem. Érdekesség, hogy a magaspart ellenére a hód ösvényt járt ki egy a víztől viszonylag messze található leszakadt nyárfaág irányába, hogy a vízbe szállítsa annak lemetszett darabjait.

Gyomaendrődön, Békésen és Körösladányban is megtekintettem egy-egy korábbi vizsgálati helyszínt, majd a folyóparton gyakran járó helyiekkel konzultálva Köröstarcsára utaztam, ahol a Sebes- és Kettős-Körös összefolyásához indultam gyalogosan. Ebben a térségben is viszonylag alacsony volt rágások száma, de a korábbi, körös-menti vizsgálataimnak fontos kiegészítő információja, hogy a hódok az inváziós fafajokat az őshonosoknál jóval kisebb arányban fogyasztották, de az inváziósok esetében is megfigyeltem több rágást. Néhány egészen látványos fadöntés is található ezen a szakaszon, melyek az illusztrációként szolgáló fotók közt szerepelnek.

A helyi szakértőkkel való konzultációk során helyszínjavaslatokat kaptam a Sebes-Körösre, valamint a Hármaskörös békésszentandrási duzzasztó alatti szakaszára vonatkozóan.

A déli országrészben rendszeresen járom a Mártélyi- és a Körtvélyesi-holtágat, valamint a Tisza menti kisebb csatornákat. A holtágak korábban hód-visszatelepítési helyszínek voltak, de az elmúlt években jóval több rágást találtam az élő Tisza mentén és a mentett oldali csatornák partján. A csatornák esetében a táplálékkínálat jelentősen eltér a folyóparti kínálattól: kevesebb

az őshonos puhafa, a cserjeszintben jelentős a cseresznyeszilva aránya, kerti gyümölcsfák is előfordulhatnak. A hódok az egyik szakaszon a környező mezőgazdasági területeken is táplálkoznak. Az említett különbségek miatt az ilyen helyszíneken szerzett tapasztalatok is elengedhetetlenek a hódok életmódjának megismeréséhez. A pályázat lehetőséget teremtett ezen tapasztalatok megszerzésére.

Vác és Göd között két alkalommal végeztem terepbejárást. Gödön új adatokat gyűjtöttem egy általam korábban is ismert hódterritóriumban. Bejártam a Göd és Vác közötti Duna-szakaszt. Vácon a Buki-sziget alkalmas lehet egy komplex táplálék-preferencia felmérésre, de kizárólag alacsony vízszint esetén.

Leányfaluval szemben, a Szentendrei szigeten kijelöltem egy vizsgálati területet, ahol el is kezdtem a felméréseket.

A pályázat időszakában további alkalmas helyszíneket találtam a Zagyva, a Gerje, a Tápió és a Közép-Tisza mentén, ahol a következő félév elején kezdem el a vizsgálatokat.

Köszönöm az ELTE Tehetséggondozási Tanácsának, hogy hozzájárult őszi terepmunkám megvalósításának finanszírozásához. A november eleje és január vége közé időzített területbejárások a 2017/18-as tanév tavaszi félévében végzendő komplex táplálék-preferencia felmérés megalapozását segítették.

Budapest, 2018. január 31.

Juhász Erika

Juhász Erika Mária

Látványos hódrágás a Kettős-Körösön

A Körös-vidék legnagyobb hódvára

Vizsgálati helyszín gyalogakáccal és kirágott, fiatal nyárfákkal

Munka közben a Szentendrei-szigeten